

RESURSE INFORMAȚIONALE PRIVIND UNIUNEA EUROPEANĂ

Natalia GULCO,

Biblioteca Națională a Republicii Moldova

„În contextul procesului de aderare al Republicii Moldova la Uniunea Europeană (UE), având în vedere Strategia națională de dezvoltare „Moldova Europeană 2030” [18], este foarte importantă informarea și comunicarea corectă despre UE în fiecare comunitate, asta demonstrând unitatea și sprijinul întregii societăți pentru proiectul de integrare europeană”, menționează Președinta Republicii Moldova Maia Sandu [3, 18].

În era actuală, când ne confruntăm cu riscurile și efectele negative ale dezinformării, manipulării informațiilor și a infodemiei, este crucial să ne bazăm pe surse verificate și de încredere. Astfel, noi, bibliotecarii, trebuie să ne orientăm în resursele informaționale bogate și diverse ale UE – un flux de informații care este în continuă creștere și schimbare.

Principala valoare adăugată a surselor UE este că acestea oferă cetățenilor informații obiective, actualizate și complete despre UE.. Potrivit părților interesate intervievate, există o valoare adăugată inherentă a găsirii de informații despre UE direct de la sursă, care este văzută de cetățeni ca oferind informații mai demne de încredere și mai complete decât alte publicații disponibile din afara UE.[16, 19]

În prezentul articol sunt reflectate cele mai importante resurse informaționale în format electronic privind tematica europeană, destinate utilizării de către biblioteci în relațiile cu utilizatorii, membrii comunităților. Pentru fiecare resursă informațională sunt prezentate datele de acces și o prezentare succintă. Este vorba despre următoarele resurse informaționale:

- *Site-ul oficial al UE;*
- *Portalurile principalelor instituții UE (Comisia Europeană, Parlamentul European, Consiliul European/ Consiliul Uniunii Europene);*
- *Portalul oficiului pentru publicații al UE;*
- *Surse de informare utilizate, promovate și recomandate de Centrul Pro-European de servicii și comunicare (CPESC) al BNRM;*
- *Bibliotecile instituțiilor UE.*

Site-ul oficial al Uniunii Europene

Site-ul interinstituțional <https://european-union.europa.eu> este website-ul oficial al UE și este cel mai indicat punct de pornire dacă sunteți în căutarea de informații și servicii oferite de UE, dar nu aveți cunoștințe și abilități suficiente pentru a naviga și a explora celelalte site-uri ale UE. Scopul site-ului este de a aduce cetățenii mai aproape de Uniunea Europeană, oferindu-le acces la informații despre instituțiile UE, politici, programe de finanțare și activitățile desfășurate.

„Portalul Portalurilor UE” oferă acces celor interesați la o varietate de site-uri și resurse, care acoperă diferite aspecte ale UE. Prin intermediul portalului, utilizatorii pot explora diversele domenii de interes ale UE și pot accesa linkuri către alte site-uri relevante pentru informații suplimentare.

În 1995, website-ul Europa a debutat cu un conținut limitat în 3 limbi, care a devenit curând unul dintre cele mai vizitate site-uri din lume. Portalul Europa rămâne extrem de popular, continuând să fie o sursă de încredere pentru informații despre UE și activitățile sale.: în fiecare secundă este vizitat de către 11 utilizatori; aceasta înseamnă aproape 1 milion de vizitatori pe zi și mai mult de 30 de milioane pe an (date pentru anul 2020) [8].

În prezent conținutul prioritar (legislație, principalele documente de politică și unele dintre cele mai vizitate pagini web) este disponibil în toate cele 24 de limbi oficiale ale UE. UE ajustează în mod continuu instrumentele și produsele sale web, precum și sensibilizarea digitală pentru a face față provocărilor unui mediu de comunicare în continuă evoluție. Asigură furnizarea informațiilor proactive clare, precise, cuprinzătoare și operative, dar și informații reactive, inclusiv în perioade de criză [11, 15,16,19]

Structura site-ului include șase compartimente: 1) Principii, țări, istorie; 2) Instituții, legislație, buget; 3) Priorități și acțiuni; 4) Viața, munca și studiile; 5) Noutăți și evenimente; 6) Contacte ale instituțiilor UE. Fiecare compartiment este un fel de ghid pentru un număr mai mare de pagini și link-uri pe o anumită temă/subiect. *Caseta de căutare* este amplasată în partea dreaptă-sus a paginii. După introducerea cuvântului cheie, sunt afișate rezultatele care pot fi filtrate după diferite criterii: data, limba, formatul.

Portalurile principalelor instituții ale UE

- *Comisia Europeană* <https://ec.europa.eu> – site-ul reflectă informații despre prioritățile, politicile și serviciile instituției. Compartimentele principale: Strategii și politici; Despre Comisia Europeană; Spațiul presei; Publicații;

- *Parlamentul European (PE)* <https://www.europarl.europa.eu> - Compartimentele principale: Actualitate; Teme; Deputați europeni; Despre Parlament; Ședințe plenare; Comisii; Delegații; Alegeri; Observatorul legislativ; Centre Multimedia; Site-ul Președintelui Parlamentului <https://the-president.europarl.europa.eu> ; Prezentarea completă a site-ului (harta Site-ului) - <https://www.europarl.europa.eu/portal/ro/sitemap> ;

- *Consiliul European, Consiliul Uniunii Europene (a nu se confunda cu Consiliul Europei)* [2,13] <https://www.consilium.europa.eu> - Portalul conține informații despre organizarea și rolul Consiliului UE, a Consiliului European și a Eurogrupului, cele mai recente evoluții în ceea ce privește activitățile acestor instituții. *Compartimentele principale:* Despre instituții; Subiecte; Reuniuni; Știri și mass-media; Cercetare și publicații; Consiliul European; Consiliul UE; Politici.

Pentru a găsi informații despre politicile Uniunii Europene referitoare la un anumit domeniu/subiect poate fi accesat site-ul oficial al UE - compartimentul „*Priorități și acțiuni*” - Acțiuni pe domenii - https://european-union.europa.eu/priorities-and-actions/actions-topic_ro și portalurile Comisiei Europene - compartimentul „*Strategii și politici*” - Politici și inițiative https://commission.europa.eu/strategy-and-policy_ro , a Parlamentului European - compartimentul „*Teme*” - <https://www.europarl.europa.eu/topics/ro/all> , a Consiliului UE – compartimentul „*Subiecte*” <https://www.consilium.europa.eu/ro/topics/> și compartimentul „*Politici*” <https://www.consilium.europa.eu/ro/policies> ;

De exemplu, despre politici/acțiuni ale UE în domeniul culturii pot fi găsite informații pe patru portaluri:

- *site-ul Europa*, compartimentul „*Priorități și acțiuni*”, la rubrica „*Acțiuni pe domenii*” https://european-union.europa.eu/priorities-and-actions/actions-topic_ro – „*Cultura*”, care ne redirecționează la „*Celebrarea patrimoniului cultural și a diversității culturale*”

a Europei” https://european-union.europa.eu/priorities-and-actions/actions-topic/culture_ro (cu mai multe surse, dintre care accesăm linkul „Cultură, patrimoniu, sport în UE” - https://commission.europa.eu/live-work-travel-eu/culture-heritage-sport-eu_ro

- *site-ul Comisiei*, compartimentul „Politici și inițiative”, alegem „Cultura”, care ne redirecționează la site-ul - <https://culture.ec.europa.eu> ;

- *site-ul Parlamentului*, compartimentul „Educație, tineret și cultură” <https://www.europarl.europa.eu/topics/ro/topic/education-youth-and-culture> ;

- *site-ul Consiliului UE*, compartimentul „Subiecte”, alegem „Cultura” <https://www.consilium.europa.eu/ro/topics/culture> .

Pe lângă aceste patru instituții principale menționate, funcționează și Curtea de Justiție a UE, Banca Centrală Europeană, Curtea de Conturi Europeană, precum și o serie de organisme, servicii interinstituționale, agenții descentralizate, agenții executive, care joacă roluri specializate pentru a sprijini UE în îndeplinirea sarcinilor.

Cunoașterea resurselor informaționale ale acestor organisme/agenții va constitui un avantaj pentru cei interesați în căutarea informațiilor de specialitate potrivit domeniilor lor de competență. Spre exemplu, în cazul referințelor *în domeniul Politica externă și de securitate comună* – pot fi consultate site-urile Agenției Europene de Apărare, Institutului pentru Studii de Securitate al UE, Centrului Sate-litar al UE. Pentru a obține informații oficiale *în domeniul educației și formării profesionale* – poate fi explorat site-ul Centrului European pentru Dezvoltarea Formării Profesionale (Cedefop), în domeniul *securității cibernetice* – site-ul Agenției UE pentru Securitate Cibernetică (ENISA); despre *programe ale UE pentru educație, cultură, audiovizual, sport, cetățenie și voluntariat* aflați pe site-ul Agenției Executive Europene pentru Educație și Cultură (EACEA), etc.

Lista tuturor structurilor UE cu linkuri la resursele informaționale ale acestora pot fi accesate din pagină sau direct în *Baza de date ale instituțiilor/organismelor UE* - https://european-union.europa.eu/institutions-law-budget/institutions-and-bodies/search-all-eu-institutions-and-bodies_ro . Selectarea informației poate fi efectuată după cuvânt-cheie, tipul organizației și subiect.

Portalul oficiului pentru publicații al UE

Misiunea Portalului oficiului pentru publicații al Uniunii Europene este să susțină elaborarea politicilor UE și să se asigure, că informațiile și datele UE sunt *disponibile, accesibile și reutilizabile* pentru persoane, întreprinderi și administrații publice din întreaga UE și dincolo de aceasta. *Viziunea* oficiului – *O Uniune Europeană bine informată, cu acces rapid și eficient la informații și cunoștințe fiabile*, beneficiind de toate oportunitățile oferite astfel societății și economiei.[12].

Publicațiile UE au fost percepute ca având valoare adăugată UE în 4 domenii principale: 1) oferă informații obiective, actualizate și complete despre UE, programele și acțiunile acesteia, 2) includ exemple clare despre modul în care este UE benefică în viața de zi cu zi a cetățenilor săi; 3) umple un gol de informații despre UE, programele și acțiunile sale; și 4) oferă o perspectivă UE asupra domeniilor politice specifice și a altor subiecte de interes pentru cetățenii UE [11,15,16,19].

Oficiul publicațiilor gestionează mai multe site-uri care oferă acces la colecții <https://op.europa.eu/ro/web/about-us/sitemap> . Portalul oficiului publicațiilor UE este punctul central de acces la:

- *Legislația UE* prin EURLEX <https://eur-lex.europa.eu> și prin Bază de date „Legislația UE în vigoare” <https://op.europa.eu/ro/web/eu-law-in-force> ;

- *Date europene* prin <https://data.europa.eu/en>. Portalul oferă acces la seturile de date deschise ale instituțiilor, organismelor și agențiilor UE. Aceste date pot fi descărcate și reutilizate gratuit, atât în scopuri comerciale, cât și necomerciale. Reprezintă un punct central de acces la datele deschise europene provenite de la portalurile internaționale, ale UE, naționale, regionale, locale și portalurile de geodată. Acesta consolidează fostul Portal de date deschise al UE și Portalul European de date;

- *Oportunități de afaceri în UE* prin „Baza de date electronică zilnică a licitațiilor” (TED) <https://ted.europa.eu/ro> ;

- *Rezultatele cercetărilor UE* prin CORDIS <https://cordis.europa.eu>;

- Sursa solicitată de către bibliotecari *Publicațiile UE* <https://op.europa.eu/ro/web/general-publications/publications>, care include 100 000 de titluri provenind de la instituțiile, agențiile și organismele UE, cu publicații peste 50 de limbi [4,9]. Versiunile electronice ale publicațiilor disponibile pot fi vizualizate sau descărcate gratuit. Pe pri-

ma pagină a site-ului sunt afișate următoarele secțiuni pentru selectarea publicațiilor: „Cum funcționează UE”, „Date concrete despre UE”, „Pactul verde și energia”, „Materiale educaționale”. Totodată, sunt prezentate și „Pachete tematice”, cum ar fi: publicații recente, hărți, spațiul micilor europeni, resurse pentru elevi, studenți și profesori, mediul înconjurător, inteligența artificială etc. Site-ul oferă mai multe opțiuni de navigare și de căutare, inclusiv în funcție de cuvinte-cheie, titlu, autor și limbă <https://op.europa.eu/en/more-search-options> .

Surse de informare utilizate, promovate și recomandate de CPESC

Având în vedere experiența vastă a CPESC în domeniul informării europene [1,14], recomandăm de a utiliza în activitatea bibliotecară următoarele resurse (alături de cele menționate mai sus):

- *Fișele descriptive despre Uniunea Europeană* <https://www.europarl.europa.eu/factsheets/ro/home> - oferă nespecialiștilor, într-o manieră simplă, concisă și exactă, o privire de ansamblu asupra instituțiilor și politicilor UE, precum și asupra rolului pe care Parlamentul European îl joacă în evoluția acestora. Cuprins – <https://www.europarl.europa.eu/factsheets/ro/contents> ;

- *Sintezele legislației UE* – <https://eur-lex.europa.eu/browse/summaries.html?locale=ro> - conțin informații referitoare la principalele aspecte ale legislației, politicilor și activităților UE, într-o prezentare clară, concisă și lizibilă. Ele se adresează publicului larg, nespecializat și acoperă 32 de tematici care corespund activităților Uniunii Europene;

- *EUR-Lex* <https://eur-lex.europa.eu> – este un portal care oferă acces la legislația UE, fiind cea mai cuprinzătoare sursă oficială de documente legislative ale UE. Este disponibil în 24 de limbi oficiale ale UE și este actualizat zilnic. Pe acest portal pot fi accesate următoarele documente legislative ale UE: tratate, acte legislative ale instituțiilor UE, documente pregătitoare referitoare la legislația UE, jurisprudența UE, acorduri internaționale etc. Portalul oferă posibilitatea de a consulta toate edițiile Jurnalului Oficial al Uniunii Europene (JO) <https://eur-lex.europa.eu/oj/direct-access.html> .

EUR-Lex este înzestrat cu un motor de căutare foarte avansat <https://eur-lex.europa.eu/advanced-search-form.html>. O asistență detaliată despre opțiunile și posibilitățile de navigare prin conținut și

găsire a informațiilor relevante este prevăzută aici: <https://eur-lex.europa.eu/content/help.html>

În contextul accelerării procesului de armonizare a legislației naționale cu legislația UE, inclusiv în domeniul culturii care include și politicile ce vizează bibliotecile, EUR-Lex devine o sursă de acces prețioasă la documentele primare oficiale ale UE [10].

- *Resursele Serviciului de Cercetare și Analiză Parlamentară Europeană (EPRS)* <https://www.europarl.europa.eu/at-your-service/ro/stay-informed/research-and-analysis>. EPRS oferă servicii de cercetare cuprinzătoare și suport analitic membrilor Parlamentului European, comisiilor sale parlamentare și Parlamentului European în ansamblu. EPRS furnizează informații independente, obiective și autoritare și produce o gamă largă de publicații cu un conținut bogat și ușor de citit, referitoare la principalele politici și acte legislative ale UE.

- ✓ *Think Tank-ul PE* - pe prima pagină, poate fi efectuată selecția ultimelor publicații după tipul publicației: Pe scurt, Sinteze, Analize detaliate și Studii. *Căutarea avansată* (<https://www.europarl.europa.eu/thinktank/ro/research/advanced-search>) permite rafinarea rezultatelor cu următoarele filtre: tipul publicației, zona geografică, domeniul tematic, autor, cuvânt-cheie, sursa, data;

- ✓ *Blogul EPRS* <https://epthinktank.eu>

- ✓ *Sinteze tematiche* <https://epthinktank.eu/topical-digests> ;

- ✓ *Ce face Europa pentru mine* – <https://what-europe-does-for-me.europarl.europa.eu/ro/home>: oferă informații detaliate privind impactul UE asupra vieții cetățenilor și a comunităților locale;

- *SPAȚIUL ÎNVĂȚĂRII*: materiale educaționale, jocuri și chestionare https://europa.eu/learning-corner/home_ro ;

- *EUROSTAT* – portal al Oficiului de statistică al UE <https://ec.europa.eu/eurostat> publică statisticile oficiale armonizate ale UE și ale zonei euro și oferă o imagine comparabilă, demnă de încredere și obiectivă a schimbărilor ce au loc în Europa. Statisticile Eurostat pot fi căutate pe teme și/sau în ordine alfabetică. Site-ul „Statistics explained” (Statistici pe teme/publicații statistice) clarifică statisticile UE;

- *Agenția pentru Drepturile Fundamentale a Uniunii Europene (FRA)* <https://fra.europa.eu> : centru de referință și de excelență unic și independent pentru promovarea și protecția drepturilor omului în UE. Oferă asistență și expertiză independentă, bazată pe dovezi, în domeniul drepturilor fundamentale. Site-ul FRA oferă informații detaliate

despre *Carta drepturilor fundamentale a UE*, drepturile consacrate în acțiunile de apărare și promovare a acestor drepturi și ceea ce este mai important, pune la dispoziție *instrumente avansate și produse elaborate* - în special:

✓ *Sistemul EFRIS* adună informații despre respectarea drepturilor în statele membre ale UE și unele țări candidate cu statut de observator în acest instrument.

✓ *Charterpedia*, o sursă unică online de informare despre drepturile fundamentale de care beneficiază cetățenii în baza legislației UE. Aceasta oferă explicații oficiale pentru fiecare prevedere din Cartă în toate cele 24 de limbi oficiale ale UE.

✓ *Compendiul de practici privind discursul de ură* conține practici pentru combaterea crimei de ură din întreaga UE. Scopul compendiului este de a ajuta factorii de decizie și practicienii să înțeleagă ce se întâmplă în alte părți ale UE pentru combaterea crimei de ură și care elemente ar putea fi adaptate pentru utilizare în propriile contexte naționale.

Alte recomandări:

- *EUROPEANA* – platforma patrimoniului cultural digital, din colecțiile a peste 3500 de instituții culturale, precum biblioteci, arhive, galerii, muzee și alte colecții - <https://www.europeana.eu/ro> . O descriere mai detaliată și recomandări privind utilizarea acestei platforme pot fi accesate pe portalul de bloguri CPESC [7, 17, 20];

- *Lista surselor privind documentele oficiale ale UE* :

https://commission.europa.eu/about-european-commission/service-standards-and-principles/transparency/access-documents/how-access-commission-documents_ro

- *Consultați resursele oficiale privind relațiile UE cu Republica Moldova și procesul de aderare al RM la UE:*

- ✓ Delegația UE în Republica Moldova - https://www.eeas.europa.eu/delegations/moldova_en

- ✓ EU Neighbours East <https://euneighbourseast.eu/ro/countries/moldova>

- ✓ Politica de extindere a UE. Moldova <https://www.consilium.europa.eu/ro/policies/enlargement/moldova>

- ✓ Politica europeană de vecinătate: Moldova https://neighbourhood-enlargement.ec.europa.eu/european-neighbourhood-policy/countries-region/moldova_en

✓ Relațiile comerciale ale UE cu Moldova. Date, cifre și ultimele evoluții. https://policy.trade.ec.europa.eu/eu-trade-relationships-country-and-region/countries-and-regions/moldova_en

✓ Relațiile UE cu Republica Moldova <https://www.consilium.europa.eu/ro/policies/eastern-partnership/moldova>

✓ UE pentru Moldova <https://eu4moldova.eu/ro/eu-and-moldova>

Bibliotecile instituțiilor europene

Un interes deosebit pentru bibliotecari prezintă resursele online cu acces deschis, în special bibliotecile și bibliografiile digitale, care pot fi explorate pentru a ajuta utilizatorii în căutarea materialelor relevante domeniilor lor de interes:

Biblioteca Comisiei Europene oferă o gamă largă de resurse online valoroase, cum ar fi:

▪ *Find-eR – Catalogul bibliotecilor Comisiei Europene* oferă acces la date, informații și cercetări despre integrarea și politicile UE, legislație, economie, politică, relații internaționale și altele https://ec.europa-finder.primo.exlibrisgroup.com/discovery/search?vid=32EUC_INST:VU1&mode=advanced Selectând „Electronical resources” recurgem la filtre pentru perioadă, limbă și tip de documente. După obținerea rezultatelor căutării, putem aplica filtre suplimentare pentru a rafina rezultatele, în special „Disponibilitatea” (Availability) (alegem „Open acces” și „Available online”);

▪ *Ghidurile Bibliotecii* <https://ec.europa.eu.libguides.com> oferă o selecție de resurse de informații referitoare la: principalele politici UE, competențe pentru elaborarea politicilor, informații despre țări, integrarea europeană, ungherașul eBiblioteca cu resurse tematice;

▪ *Acces deschis* https://ec.europa.eu/libraries/links_en.htm – *Lista resurselor cu acces deschis pe domenii* (Educație; Integrare în UE; Legislația și publicațiile UE; Mediu înconjurător; Economie) ; *Lista Instrumentelor de căutare cu acces deschis* (motoare de cautare, directorii, repozitorii) https://ec.europa.eu/libraries/links_en.htm

Biblioteca Consiliului UE <https://www.consilium.europa.eu/en/documents-publications/library> oferă acces la o gamă largă de resurse informaționale axate pe domenii precum politicile UE, integrarea europeană și statele membre, dreptul, științele politice, relațiile internaționale, limbile și altele:

▪ *Catalogul online Eureka* include cărți și publicații periodice electronice, articole și baze de date cu informații online, precum și numeroase publicații cu acces deschis. https://consilium-eureka.primo.exlibrisgroup.com/discovery/search?vid=32CEU_INST:32CEU_VU1&sortby=rank&lang=en În Eureka putem descoperi 3 colecții unice gestionate de biblioteca Consiliului:

✓ *Bibliografiile Consiliului* <http://tinyurl.com/yau8yee4> – o colecție de publicații de cercetare privind Consiliul European, Consiliul UE și secretariatul general al Consiliului;

✓ *Colecția „Think Tank Review”* <http://tinyurl.com/xzh22p4c> – lucrări de cercetare privind UE publicate de instituții de cercetare, universități, grupuri de reflecție din întreaga lume;

✓ *Ghidurile bibliotecii Consiliului* <https://consilium-europa.libguides.com> - o selecție de resurse informaționale: baze de date cu informații, cărți electronice, articole și publicații ale UE. *Structura Ghidului Bibliotecii* include compartimente separate pentru Cărți/articole/informații CE și Publicații UE/materiale mass-media/Informații suplimentare (de exemplu: Extinderea UE - <https://consilium-europa.libguides.com/c.php?g=714041&p=5165967>). Marea majoritate a materialelor este disponibilă în acces deschis, în afară de cărți, care au acces restricționat pentru utilizatorii Bibliotecii;

• *Blog* administrat de echipa bibliotecii în vederea diseminării resurselor bibliografice și de cercetare a bibliotecii Consiliului; conține sugestii de lectură și note ale bibliotecii pe teme legate de UE.

Concluzii:

CPESC ca o structură specializată în cadrul Bibliotecii Naționale a Republicii, începe orice acțiune/activitate prin căutarea, consultarea și cercetarea resurselor oficiale ale structurilor europene, în special ale UE. Este vorba atât despre realizarea de referințe tematice, organizarea expozițiilor și evenimentelor, cât și despre postarea informațiilor pe Portalul de bloguri al CPESC cu privire la publicații noi, baze de date, noutăți despre evoluția procesului de aderare a RM la UE și altele [14]. Resursele informaționale ale Uniunii Europene sunt permanent monitorizate și se lucrează cu acestea în mod constant. Experiența și recomandările privind orientarea în aceste mase gigantice de informații sunt reflectate de CPESC prin menținerea și actualizarea Portalului de bloguri <https://cpescmdt.blogspot.com> . Portalul

a fost lansat în anul 2011 în scopul promovării valorilor europene și sprijinirea procesului de integrare europeană a Republicii Moldova, în acest sens fiind create peste 2000 de postări despre posibilitatea accesării și utilizării resurselor UE. Recomandăm bibliotecarilor de a consulta sistematic acest blog pentru a descoperi și a explora resursele informaționale europene.

Referințe bibliografice:

1. CARAUȘ, Elena; GULCO, Natalia. Centrul pro-european de servicii și comunicare – contribuția Bibliotecii Naționale a Republicii Moldova la procesul de informare. Magazin bibliologic. 2012, nr. 1/4, pp. 41-48. ISSN 1857-1476. Disponibil: http://www.bnrm.md/files/publicatii/Magazin_bibliologic_2012_1-4.pdf [accesat 2024-02-23].

2. CoE și UE - organizații separate, cu roluri diferite, dar complementare. Disponibil: <https://cpescmd2.blogspot.com/2018/05/coe-si-ue-organizatii-separate-cu.html> [accesat 2024-02-17].

3. COMUNICAT de presă al Președinției Republicii Moldova din 22.02.2024. Disponibil: <https://presedinte.md/rom/comunicate-de-presa/presedinta-maia-sandu-a-discutat-cu-mai-multi-oameni-de-cultura-despre-referendumul-privind-aderarea-la-ue> [accesat 2024-02-23].

4. CUM să valorificăm la maximum informațiile despre UE. Informații și date despre UE în toate limbile oficiale ale UE. Luxemburg: Oficiul pentru Publicații al UE, 2022. 16 p. ISBN 978-92-78-43260-7. Disponibil: <https://data.europa.eu/doi/10.2830/711160> [accesat 2024-02-23].

5. EU sources and information: EC Library Guide /European Commission Library. Disponibil: https://ec-europa-eu.libguides.com/EU_sources [accesat 2024-02-20].

6. GEANĂ, Elena-Zenovia. Surse de informare privind Uniunea Europeană. București : Institutul European din România, 2003. 79 p. ISBN: 973-86223-9-5.

7. GULCO, Natalia, SILIVESTRU, Diana. Europeana Education in the Republic of Moldova/ EUROPEANA pro, 10.02.2020. Disponibil: <https://pro.europeana.eu/post/europeana-education-in-the-republic-of-moldova> [accesat 2024-02-17].

8. FROM a retro 1995 to Y2K to today: 27 years of europa.eu/ European Commission. Disponibil: <https://europeancommission.medium.com/from-a-retro-1995-to-y2k-to-today-25-years-of-europa-eu-website-85788fe67656> [accesat 2024-02-23].

9. HOW to get the most out of EU information Services for librarians and information providers? Luxemburg: Publications Office of the European

Union, 2023. 24 p. ISBN: 978-92-78-43676-6. Disponibil: <https://data.europa.eu/doi/10.2830/123021> [accesat 2024-02-20].

10. MEDAK, Vladimir, VE HAR, Primož. Armonizarea legislației ca element cheie pentru succesul procesului de integrare a Republicii Moldova în Uniunea Europeană : Manual. Chișinău. 2022. 167 p. ISBN: 978-9975-0-0654-5.

11. MANAGEMENT plan 2023. Publications Office of the European Union. Luxembourg, 2023. 37 p.[citat 20.02.2024]. Disponibil: <https://op.europa.eu/s/zgQJ> [accesat 2024-02-20].

12. OFICIUL pentru Publicații al UE: Misiunea noastră, Viziunea noastră, Valorile noastre. Disponibil: <https://op.europa.eu/ro/web/about-us/about-publication-office-of-the-european-union> [accesat 2024-02-18].

13. ORGANISMELE europene: a nu se confunda. Disponibil: <https://cpescmd2.blogspot.com/2018/05/coe-si-ue-organizatii-separate-cu.html> [accesat 2024-02-17].

14. PORTALUL de bloguri al CPESC <http://cpescmdt.blogspot.md> (Baze de date europene <http://cpescmd.blogspot.md>; Documente și comunicare <https://cpescmdlib.blogspot.md>; Dosare tematice <http://cpescmd2.blogspot.md> [accesat 2024-02-20].

15. PUBLICATIONS Office of the European Union strategic objectives 2017-2025. Revision June 2020. Luxembourg, 2020. 24 p. Disponibil: <https://data.europa.eu/doi/10.2830/349855> [accesat 2024-02-20].

16. REVIEW of European Commission publications for citizens COMM.A.2./18/2019/Lot 1Final Synthesis Report Authors: Charlotte Ruitinga, Lynn Davies, Toms Feifs, Luca Mobilio, Ionela Bulceag and Milda Butkute . - 2021. – 171 p. Disponibil: https://commission.europa.eu/system/files/2021-06/ecorys_citizens_publications_final_synthesis_report.pdf [accesat 2024-02-12].

17. SILIVESTRU, Diana; GULCO, Natalia. Europeana devine prietenul cultural al elevilor și profesorilor din Republica Moldova Magazin bibliologic. 2020, nr. 1/2, pp. 84-88. <http://www.bnrm.md/files/publicatii/MB%201-2%202020.pdf> [accesat 2024-02-24].

18. STRATEGIA națională de dezvoltare „Moldova Europeană 2030”. Disponibil: https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=134582&lang=ro [accesat 2024-02-20].

19. STRATEGIC Plan 2020-2024/ DG COMMUNICATION. Luxembourg: Publications Office of the European Union, 2020. 50 p. Disponibil: https://commission.europa.eu/system/files/2020-11/comm_sp_2020_2024_en.pdf [accesat 2024-02-20].

20. 3 caracteristici importante ale noului website - Colecții EUROPEANA. Disponibil: <https://cpescmd.blogspot.com/2020/04/3-caracteristici-importante-ale-noului.html> [accesat 2024-02-20].

TEHNOLOGII ȘI APLICAȚII INFORMAȚIONALE – SUPPORT ÎN PROMOVAREA EFICIENȚĂ A VALORILOR EUROPENE

Natalia GHIMPU,
Olesea OXIOM,

Biblioteca Națională a Republicii Moldova

Tehnologiile informaționale implică utilizarea calculatoarelor, rețelelor de comunicații și a altor dispozitive electronice pentru colectarea, stocarea, prelucrarea și transmiterea informațiilor. Acestea sunt folosite în prezent pe larg, în toate domeniile practicate. Tehnologiile informaționale includ: *rețelele de comunicații*, care permit transmiterea și partajarea informațiilor între dispozitive, inclusiv internetul, rețelele locale și rețelele wireless.; *bazele de date*; *securitatea informațiilor* pentru a proteja datele împotriva accesului neautorizat, a coruperii și a altor amenințări. Tehnologiile informaționale au un impact profund asupra modului în care lucrăm, comunicăm, accesăm informații și ne desfășurăm activitățile cotidiene [2, p. 97].

Aplicațiile de tehnologii informaționale sunt programe de software sau soluții software, care sunt dezvoltate pentru a rezolva o anumită necesitate sau pentru a efectua anumite sarcini în cadrul instituției. Acestea prezintă interes pentru biblioteci dat fiind următoarele caracteristici: soluționarea problemelor sau îndeplinirea sarcinilor complexe; funcționalități variate (de la aplicații desktop sau mobile până la platforme web); pot fi dezvoltate pentru diferite platforme și tehnologii, inclusiv desktop, web, mobile etc. [1, p. 4; 3, p. 133].

Tehnologiile informaționale și aplicațiile sunt indispensabile pentru promovarea eficiență a cărții, lecturii precum și a valorilor culturale naționale și a valorilor europene. Acestea oferă modalități inovatoare de a comunica, educa și conecta oamenii în scopul acceptării, învățării și susținerii valorilor fundamentale ale Uniunii Europene:

- *conectare și comunicare online*: platformele online, bazele de date, rețelele sociale și aplicațiile de comunicare și socializare permit membrilor comunităților de a interacționa și a împărtăși (cu participarea bibliotecilor) idei, concepte, proiecte etc.;

- *acces la informație și educație*: tehnologiile informaționale furnizează acces rapid la informație și resurse educaționale, cursuri și platforme de învățare, practici de educație deschisă;

▪ *promovarea diversității și incluziunii*: este vorba despre aplicații care susțin limbile și culturile Europei, precum și campanii online care celebrează diversitatea, consolidează valorile europene legate de toleranță și respect reciproc;

▪ *participarea utilizatorilor și a bibliotecarilor* prin intermediul platformelor online care permit exprimarea opiniilor și participarea la procesele decizionale; aceasta întărește principiile democrației și valorile asociate cu implicarea activă a cetățenilor;

▪ *promovarea sustenabilității și protecției mediului*: serviciile de bibliotecă, fundamentate pe aplicațiile și tehnologiile digitale, sprijină promovarea valorilor europene referitoare la sustenabilitate și protecția mediului;

▪ *cultură și arte digitale*: tehnologia permite accesul la o bogăție de resurse culturale și artistice online; aplicații și platforme digitale pot fi utilizate pentru a promova diversitatea culturală europeană și pentru a evidenția valorile comune în domeniul artelor, literaturii și culturii;

▪ *programe de schimb și mobilitate online*: tehnologiile informaționale pot facilita schimbul de experiență, studiile de perfecționare în domeniul biblioteconomiei, culturii informației etc.; aceste programe promovează valorile europene precum cooperarea, solidaritatea și înțelegerea interculturală.

▪ *monitorizarea drepturilor omului și a justiției*: aplicațiile și platformele online pot fi utilizate pentru a raporta încălcări ale drepturilor omului, pentru a promova transparența și pentru a susține statul de drept (prin intermediul serviciilor de bibliotecă, gen „Combaterea violenței domestice”, „Educația Mediatică și Informațională” etc.) [4, p. 134-136].

Aplicațiile ce țin de Inteligența artificială (IA) își fac tot mai mult loc în societate din anul 2022. IA apare ca un domeniu al informaticii, care se ocupă de crearea sistemelor și programelor software similar inteligenței umane. Acestea pot executa sarcini care, în mod tradițional, necesită implicarea inteligenței umane. Scopul principal al IA este de a dezvolta computere și sisteme care să poată gândi, învăța și acționa similar oamenilor în diverse situații. Prin intermediul algoritmilor și tehnologiilor de învățare automată, IA poate analiza datele, face concluzii, face predicții, rezolvă probleme, recunoaște modele și îmbunătățește performanța pe baza experienței anterioare. Aceasta poate include diferite subdomenii, precum – *Învățarea automată* (Machine Learning), *Rețele neurale artificiale*, *Procesarea limbajului natural* (Natural Language Processing –